

Emlékeztető

A Debreceni Református Hittudományi Egyetem Doktori Iskolájának
2022. január 4-én 14.00-tól megtartott témavezető oktatói megbeszéléséről

Ülés helye: Rektori ülésterem.

Jelen vannak:

Dr. Fazakas Sándor elnök,

Dr. Baráth Béla Levente, dr. Bodó Sára, dr. Bölcskei Gusztáv, dr. Gaál Sándor, dr. Gonda László,
dr. Hodossy-Takács Előd. dr. Kis Klára, dr. Kókai-Nagy Viktor, dr. Kovács Krisztián, dr. Kustár
Zoltán, dr. Németh Áron, dr. Peres Imre.

Kimentését kérte: dr. Fekete Károly, dr. Hörcsik Richárd és dr. Kovács Ábrahám, dr. Németh
Áron késve csatlakozott.

Az emlékeztetőt készítette: Szilágyiné Asztalos Éva, a DI oktatásszervezője.

Elnök a köszöntés után a napi Ige (Mt 5, 17-18) felolvasásával nyitotta meg az értekezletet. Ismertette, hogy a megbeszélés összehívására (1. sz. melléklet) azért volt szükség, hogy megosszuk egymással tapasztalatainkat, áttekintsük feladatainkat és készüljünk a Doktori Iskola soron következő akkreditációjára (2024). Hangsúlyozta, hogy az új követelményeknek megfelelően, folyamatos felkészülésről van szó.

A tervezett tárgysorozat kiosztásra és ismertetésre került (2. sz. melléklet), további tárgysorozati pontra nem érkezett javaslat.

1. Doktori Iskola C-SWOT analízisének elkészítése

Elnök hangsúlyozta, hogy a Doktori Iskola akkreditációjára való felkészülésünknek, illetve az önrétekelésnek egyik fontos eleme az iskola működésével való elégedettségünknek a tesztelése és számon tartása. A hallgatók már elvégezték ezt az elemzést.

A C-SWOT analízis megkezdése előtt Elnök röviden ismertette az akkreditációhoz szükséges *Önértékelési szempontrendszert* (3. sz. melléklet). Kiemelte, hogy a jelenleg érvényben lévő Önértékelésünk és Minőségbiztosítási tervünk a régi rendszer szerint lefolytatott akkreditációs eljárás szerint készült, de nekünk már az új szempontrendszer szerint kell felkészülnünk a következő eljárásra. Az önértékelési céljaink teljesüléséről 2021-ben készült egy jelentés a Doktori Tanács számára, és a februári ülésre szintén készül egy újabb időközi jelentés, amelybe már beépülhetnek a jelen analízis eredményei is.

Sajátosságunk, hogy csak egy doktori iskolája van az Egyetemnek. A doktori képzésnek összhangban kell lennie az Egyetem képzésével és összehasonlíthatónak kell lennie más hazai és külföldi doktori képzésekkel. A képzés külső érdekeltek szempontból történő értékelése az egyházunk szempontjából történő értékelést jelenti (ESG¹ 1.2., 2. pont).

¹ Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area, rövidítve: ESG. Az *Európai Felsőoktatási Térség minőségbiztosításának standardjai és irányelvei* c. dokumentum teljes terjedelmében itt megtalálható: https://www.mab.hu/wp-content/uploads/2020/07/ESG_kotet_OFI2016_ESGmagyar.pdf

Elnök az oktatókkal kapcsolatos szempontok teljesülése (ESG 1.5) kapcsán jelezte, hogy törzstagságunk minimum létszámon működik, így az utánpótlásról gondoskodnunk kell. Az ismertetés után nem volt további kérdés.

a. Mátrix ismertetése

A C-SWOT-mátrix-ot (4. sz. melléklet) kivetítettük, átbeszéltük.

b. Egyéni űrlap kitöltése, majd összesítése

Elnök kérte, hogy a kiosztott táblázatot a C-SWOT analízis általános szabályai szerint töltsék ki a jelenlévők, az erősségek, gyengeségek, lehetőségek és veszélyek beírásánál a Doktori Iskola működésének és hatékonyságának szem előtt tartásával, mi az, ami továbbfejlesztési lehetőségként is hasznosítható az erősségek tekintetében.

Az űrlapot (5. sz. melléklet) minden jelenlévő kitöltötte, majd azokat összesítő táblázatba írta Szilágyiné Asztalos Éva, Kovács Krisztián segítségével.

c. Összesített válaszok súlyozása, kivonat készítése

Az összesített űrlap kiosztásra került azzal a kéréssel, hogy mindenki súlyozza kategóriánként a válaszokat. A legfontosabbnak ítélt szempontot 3-as (vagy III-as) jelöléssel, a fontosabbnak tartott szempontot 2-es (II-es), fontosnak tartott szempontot 1-es (I-es) jelöléssel.

Az összesített űrlapból a hasonló kategóriák összevonása után a DI készít egy kivonatot és feldolgozza a Doktori Tanács számára készítendő jelentésben.

2. Témavezetés, témakiírások

a. Elnök kérte az *aktuális témakiírások publikációval történő lefedését*.

Minden egyes témakiíráshoz kérjük gyűjteni az mtmt-s publikációs listából a kapcsolódó publikációkat. (Minta adatlap a 6.sz. mellékletben)

Beküldés e-mailben: doktori@drhe.hu, vagy kinyomtatva a doktori iskolába.

Határidő: 2022. január 31-ig.

b. Hallgatók tanulmányainak kérdései

Elnök ismertette a Doktori Iskola 2019/2020, 2020/2021 –es tanév, valamint a 2021/2022-es tanévre vonatkozó, eddig ismert adatait (7.sz. melléklet).

Elmondta, hogy 2022. évre is 4 állami finanszírozott helyet támogat az Országos Doktori Tanács (tavaly is 4 volt, de csak 1 helyet tudtunk betölteni), jó lenne betölteni mind a 4 helyet, ezért érdemes előre gondolkodni. Ha több felvételre alkalmas jelentkezőnk van, akkor arra lehet még kérni finanszírozott helyet. Tavaly kialakult egy olyan rendszer, mely szerint a nyári felvételi után jeleztük az ODT-nek, hogy hol hány finanszírozott hely került betöltésre és mennyi maradt, kérünk-e még helyet vagy felajánlunk más doktori iskola számára. Az őszi pótfelvételre ennek megfelelően lehetett még igényelni vagy lemondani helyet.

2022. február 8-ra van kitűzve Kulcsár Árpád védése, ő még a régi képzési rend szerint doktorál. Idén lesz az első év, hogy az új képzési rend szerint első alkalommal, 2018-ban komplex vizsgázott hallgatók nyújtanak be doktori dolgozatot.

Peres Imre *Kallós Lilla* dolgozat beadásának határidejére kérdezett, aki gyermekszülésre való tekintettel már kapott egy év haladékot a Doktori Tanácstól.

Elnök azt válaszolta, hogy amennyiben a kormányrendelet által kijelölt időszakra esik a komplex vizsgája, akkor automatikusan vonatkozik rá a hosszabbítás, azt külön nem kell kérvényezni.

A Magyar Közlöny 2021/76. számában megjelent 217/2021. (IV. 30.) Korm. rendelet szerint:

"(1) A nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény 53. § (4) bekezdésétől eltérően a komplex vizsgát követő négy *tanéven* belül kell a doktori szabályzatban meghatározottak szerinti doktori értekezést benyújtania annak, aki a komplex vizsgáját 2018. február 1-je és 2021. május 10-e között teljesítette. Ez a határidő különös méltányolást érdemlő esetekben legfeljebb egy évvel a doktori szabályzatban meghatározottak szerint meghosszabbítható.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott doktorandusz fokozatszerzési eljárásában a hallgatói jogviszony szünetelése legfeljebb négy félév lehet."

E rendelkezés a koronavírus-világjárvány elleni védekezésről szóló 2021. évi I. törvény hatályvesztéséig hatályos!

Bodó Sára *Lucski Mártával* kapcsolatban a doktori dolgozat benyújtásának végleges határidejére kérdez, illetve hogy mi történik akkor, ha nem nyújtja be dolgozatát.

Bodó Sára továbbá arra hívta fel a figyelmet, hogy abszolutórium után még sokszor a témavezetőnek kell a doktoranduszt rendszeresen emlékeztetnie a dolgozat benyújtási kötelezettségére, pedig eszköz ehhez nincs a kezében. A sikertelen kimenet pedig a témavezetőt (is) minősíti.

Kérte, hogy a benyújtási határidőről értesítsük az abszolvált hallgatókat.

Elnök válaszában megerősítette, hogy – ahogy ezt már minden fórumon kommunikáltuk a hallgatóknak is – úgy kell kalkulálni, hogy az előzetes bírálat és az esetleges házi védés esetén is a végleges dolgozat benyújtható legyen határidőig. Az Nftv. eredetileg a komplex vizsgától számított 2 (+1) évet határozott meg, ami *tanévre* módosult 2021-ben.

2021. évi LIII. törvény **az Nftv.** módosításáról, amely szerint módosult a doktori értekezés benyújtásának határidejéről rendelkező **53. § (4) bekezdés:**

"A doktorandusznak a komplex vizsgát követő három tanéven belül a doktori szabályzatban meghatározottak szerinti doktori értekezést kell benyújtania. Ez a határidő különös méltányolást érdemlő esetekben legfeljebb egy tanévvel a doktori szabályzatban meghatározottak szerint meghosszabbítható. A fokozatszerzési eljárásban a hallgatói jogviszony szünetelése legfeljebb két félév lehet."

Valamint módosult a *félév* és a *tanév* törvényi definíciója:

2. Az Nf tv. 108. § 5 pontja 2021. január 1-től módosult: [félév:] „doktori képzés esetén minden év szeptember 1. napjától január 31. napjáig és február 1. napjától augusztus 31. napjáig tartó oktatásszervezési időszak."

3. Az Nf tv. 108. § 40 pontja 2021. január 1-től módosul: [tanév:] „doktori képzés esetén tizenkét hónapból álló oktatásszervezési időszak."

A hallgatókat minden jogszabályi változásról értesítettünk, ezeket másolatban a témavezetők is megkapták! Most egy emlékeztető kiküldése indokolt.

- Elnök a főszaak és mellékszaak kérdéseire tért át. A hozzá érkezett hallgatói visszajelzések alapján azt tapasztalta, hogy a képzési és kutatási (I.) szakaazban túl sok a képzési kötelezettség, ami miatt a hallgatók nem tudnak megfelelő ütemben haladni a dolgozat előkészítésével és a kutatási munkával. Ezért átgondolásra javasolta a mellékszaak súlyaának csökkentését. Igaz, teljesült az a terv, hogy a mellékszaak legyenek koherensek a főtaagggyal, de túl sok a teljesítendő anyag. Lehetséges megoldás:
 - a mellékszaakon belül az egységek összevonása, vagy
 - legyen csak egy mellékszaak.

Hodossy-Takács Előd a 2 melléktárgy-2 félévben kombinációt javasolta, a 3-as egység (főtaargy+2 melléktárgy) megőrzésével.

Kustár Zoltán támogatta, hogy a tárgyakat csökkentsük, bármelyik verzióban.

Baráth Béla a 2-melléktárgy-2 félévben javaslatot támogatta.

Gaál Sándor véleménye az volt, hogy ha valaki a 2+2 év alatt nem tudja elvégezni a dolgozathoz kapcsolódó munkát, akkor az abszolutórium után erre egyre kevesebb az esélye. Javasolta, hogy még az abszolutórium kiadása előtt építsünk be egy olyan követelményt, amely a dolgozat bemutatására vonatkozik. Így csak akkor kapná meg a doktorandusz az utolsó krediteket, ha a dolgozatának a „nyers változatát” bemutatná. Ezek után tulajdonképpen már csak a javítás és a lábjegyzet véglegesítése lenne hátra. Az eljárás a témavezetőt is segítené és nagyobb eséllyel készülne el határidőre a dolgozat.

Kustár Zoltán az utolsó egység (Doktori kutatómunka [2] 4.) teljesítésének feltételeként a doktori dolgozat 95%-os készülségét javasolta.

Elnök felhívta a figyelmet, hogy a félévzárással mindig csúszásban vagyunk, javasolta, hogy inkábbba 7. félévre, 75-80%-os készülségi szintnél építsük be az ellenőrzési pontot.

Hodossy-Takács Előd javasolta, hogy egy olyan új tárgyat hozzunk létre, melynek tárgyfelelőse a DI vezetője és akkor írja alá a teljesítést, ha a témavezető és további egy oktató aláírja, hogy a dolgozat eléri a 70%-os készülséget.

Elnök ezt egy bizottság összehívásával is megoldhatónak tartotta.

Szabályzatot módosítani szükséges:

- melléktárgyak optimalizálása, követelmény csökkentésével, a két melléktárgy megtartása mellett,
- dolgozat készülségi szintjének ellenőrzése abszolutórium előtt, kredithez kötve.

3. Hallgatók státusza

Elnök ismertette a Károli Gáspár Református Egyetem Hittudományi Doktori Iskolájával közösen benyújtott törvénymódosító indítványunkat, valamint a meghozott zsinati határozatot:

Indítványoztuk, hogy a lelkészképesítő vizsgát sikeresen teljesített, állami finanszírozásban részesülő nappali képzéses doktorandusz hallgatók *beosztott lelkészként*, a lelkészképesítő vizsgát még nem tett (vagy a vizsgát letette, de még nem szentelték fel) doktorandusz hallgatók *segédlelkészként* kapjanak kirendelést. Indítványoztuk továbbá a nappali tagozaton folytatott doktori tanulmányok idejéből az abszolutórium megszerzése esetén négy év szolgálati időként való elismerését.

A törvénymódosító indítványt a Zsinat 2021. november 23-i ülésén első olvasatban tárgyalta, és felkérte a Zsinat Nyugdíjintézeti Intézőbizottságát, Teológiai és Tanulmányi, valamint Jogi Bizottságát, hogy tegyen javaslatot a célok megvalósításához szükséges törvénymódosításokra.

Elnök hozzátette, hogy a nyugdíjtörvény módosításával kapcsolatban merült fel ellenjavaslat, mert soknak tartották a 6 képzési év (teológus-lelkész) további 4 év PhD tanulmányi évvel való kibővítését és szolgálati időként való elismerését, mert akkor így már összesen 10 elismert év alatt nem fizetnek nyugdíjárulékot.

Bodó Sára javasolta, hogy a nappali képzéses hallgatók fizessenek be egy minimum összeget nyugdíjárulékként, továbbá a beszámítás legyen doktori oklevélhez vagy abszolutóriumhoz kötve.

Gaál Sándor elmondta, hogy végül is nagyon pozitív kicsengése lett az indítványnak, hiszen a kirendelés erősítené az egyházhoz való kötődést, a lelkészi státuszban való megmaradás esélyét.

Kókai Nagy Viktor hozzáfűzte, hogy nem csak a hitéleti doktori képzés esetén kellene elismerni a 4 doktorandusz évet, mert lehet, hogy valaki lelkészként végzett, de utána nem hitéleti doktori iskolában doktorált, mégis visszatér a lelkészi szolgálatba/státuszba.

Elnök véleménye az volt, hogy mivel az abszolutóriummal lezárul a képzés, az abszolutóriumhoz kötné a 4 doktori év nyugdíjjogosultág szerző évként történő elismerését. A nappali tagozatos képzés vonzerejének növeléséhez fontos a közegyházi szakmai és anyagi megbecsülés, a státusz rendezése (kirendelés + nyugdíjba számító 4 év), valamint a lelkészi állás mellett végezhető nappali képzés és a könnyebben teljesíthető képzési követelmény.

Gaál Sándor úgy vélte, hogy a doktoráltak nagyobb megbecsülését a közegyházról kell megkapniuk, a közegyházi megbecsülés pedig elsősorban pénzben fejeződik ki.

Hodossy-Takács Előd az MTA életjáradék analógiájára javasolt kialakítani egy javadalmazási rendszert. Álláspontja szerint, ha a Zsinat meg akarja tartani a doktorált lelkészeket, akkor ehhez mi úgy tudunk hozzájárulni, hogy egy kicsit lazítunk a szabályozáson.

Gaál Sándor és Hodossy-Takács Előd felvetette, hogy lehet-e egyáltalán a szolgálati jogviszonyt egyéb jogviszonynak tekinteni.

Gaál Sándor hangsúlyozta, hogy inkább a doktorandusz hozzáállása fontos: amit elkezdett, azt akarja végigcsinálni, így lehet sikeres a képzés kimenete.

Kustár Zoltán a publikálást, illetve a publikációk elismerését emelte ki a felvételi eljárásban, hiszen ha valaki komolyan tervezi a doktori képzést, a kutatómunkát, az meg is jelentethet már egy-két publikációt a témájában.

(Erre már biztosított a lehetőség a felvételi pontozás rendszerében.)

Bodó Sára támogatta a tapasztaltabb hallgatók felvételét, mert véleménye szerint a graduális képzésből frissen kikerülők még többnyire éretlenek a tudományos munkára.

Gaál Sándor még hozzáfűzte, hogy a nappali képzéses hallgatók személyes jelenlétét kellene még rugalmasabban kezelni ahhoz, hogy elkészek is tudják vállalni a nappali képzést.

Bölcskei Gusztáv azt kérte, hogy a most elhangzott észrevételek, javaslatok még ne módosított indítványként kerüljenek a Zsinat elé, mert az hátráltatná a törvénymódosítás folyamatát.

Elnök a bizottsági egyeztetések során fogja majd képviselni az elhangzott szempontokat.

4. Végzett hallgatók pályakövetése

- a. Elnök bemutatta az űrlap tervezetét melyet kérdésenként átolvasva javaslatok hangzottak el a kiegészítésére, pontosítására.

A javaslatok az űrlapba bevezetésre kerültek és piros színnel jelöltük a változást (8.sz. melléklet).

A végleges változatot a Doktori Tanács fogja következő ülésén elfogadni, ezek után kerülhet sor a kiküldésére.

5. Egyebek

Egyéb kérdés, javaslat, indítvány nem hangzott el.

Elnök megköszönte a konstruktív részvételt és 17.00-kor bezárta az értekezletet.

K. m. f.

Az emlékeztetőt készítette:

Szilágyiné Asztalos Éva
oktatásszervező, szakreferens